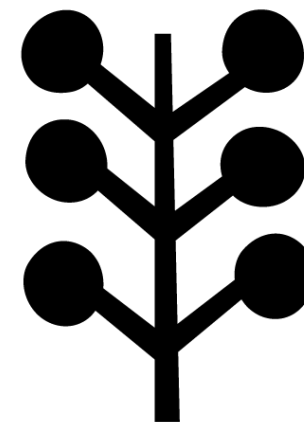

VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIONTI

Selvitys Hollolan oppilaaksiottoalueista

6/2024 – HOLLOLAN KUNNASSA

valmistelijat: Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen suunnittelija ja aluepäälliköt

Hollola

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto	3
2	Nykytilan kuvaus	4
3	PÄÄTÖSVAIHTOEHTOJEN VAIKUTUSTEN VERTAILU	8
4	Yhteenveto	17
5	LOPUKSI.....	20

1 JOHDANTO

Miksi EVA tehdään?

Hollolan Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan kokouksessa 24.04.2024 on käsitelty oppilaaksi ottamisen periaatteita. Valiokunta edellytti ennakkovaikutuksen arvioinnin toteuttamista. Tällä ennakkovaikutusten arvioinnilla tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi tarkastelemalla nykyistä, 3-5 alueen ja yhden oppilaaksiottoalueen mallia.

Tämän ennakkovaikutusten arvioinnin toteutuksessa on nojattu [Kuntaliiton suositukseen vaikutusten ennakoarvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa](#), Kuntaliiton mallintamaan valmisteluprosessiin sekä Hollolan kunnan Ennakkovaikutusten arvioinnin – valmistelijan ohjeeseen (2024).

EVA:n avulla voidaan tunnistaa ja arvioida päätösten vaikutuksia oppilaiden hyvinvointiin, koulutuksen laatuun ja saatavuuteen sekä alueelliseen tasa-arvoon. Hollolan kunnassa EVA:n toteuttaminen oppilaaksiottoalueisiin liittyen auttaa varmistamaan, että päätökset tukevat kunnan strategisia tavoitteita ja edistävät kaikkien oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia laadukkaaseen opetukseen. Näin voidaan valita paras mahdollinen ratkaisu kunnan ja sen asukkaiden tarpeisiin.

EVA:n tulokset tarjoavat Hollolan päättäjille kattavan kuvan siitä, miten oppilaaksiottoalueiden järjestelyt vaikuttavat kunnan tulevaisuuteen ja auttavat tekemään tietoon perustuvia päätöksiä, jotka palvelevat parhaiten kunnan visiota ja arvoja. Tämä prosessi edistää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, ja se on tärkeä työkalu riskien hallinnassa ja kunnan kestävä kehityksen tukemisessa.

2 NYKYTILAN KUVAUS

Oppilaaksioton periaatteet ja päätökset Hollolan kunnassa

Oppilaaksiottoalueet ja lähikoulut on määritelty keskitetyn mallin mukaan (pohjoinen palvelualue ja eteläinen palvelualue) sivistyslautakunnan päätöksellä 25.1.2011. Hollolaan on vuosien 2015-2017 aikana rakentunut kaksi yhtenäiskoulua Salpakankaan ja Heinsuon koulut. Vesikansan alueella lähikoulualueita on tarkennettu hyvinvointivaliokunnan päätöksellä 20.3.2017

Oppilaaksioton periaatteita on käsitelty Hyvinvointivaliokunnassa 13.3.2019 sekä 18.12.2019. Toissijaisen oppilaaksioton valintakriteereitä on päivitetty valiokunnassa 17.12.2022.

[Oppilaaksioton perusteet.pdf \(hollola.fi\)](#)

Ennen vuotta 2019 Salpakangas, Hälvälä ja Tiilikangas muodostivat yhteisen oppilaaksiottoalueen. Muilla alakouluilla oli omat oppilaaksiottoalueet.

Termit

Lähikouluperiaate:

Hollolan kunta osoittaa oppilaalle lähikoulun perusopetuslain 6 §:n mukaisesti. Lähikoulu osoitetaan aina Hollolaan tai Hollolan sisällä muuttaville oppilaille. Oppilaan kotiosoite määrittää oppilasalueen mukaisen lähikoulun. Lähikoulu voi olla eri kuin maantieteellisesti lähin koulu, ja se voi vaihdella vuosittain ryhmien määrän ja ikäluokkien koon mukaan. Lähikoulupäätös sekä painotetun opetuksen päätös oppilaan koulupaikasta tehdään koulussa olevien luokka-asteiden ajaksi; yhtenäisessä perusopetuksessa koko koulun ajaksi. Erityisen ja vaativan erityisen tuen tarpeessa oleville oppilaille osoitetaan lähikoulu, jossa tarvittava tuki voidaan järjestää.

Oppilaaksiotto:

Oppilaaksiottoalue koostuu tällä hetkellä viidestä osasta, jotka ovat 1) lähikoulun osoittaminen, 2) erillisten valintaperusteiden mukainen opetusmuotoihin ottaminen (musiikki, liikunta saksa), 3) toissijaisena hakijana muuhun kuin lähikouluun ottaminen, 4) ensisijaisesti kunnan alueella asuvien lasten huomioon ottaminen, ja 5) painotetun opetuksen oppilaspaikan luopumisen jälkeinen lähikoulun osoittaminen. Hallintosäännön mukaan rehtori päättää oppilaaksiotosta.

Painotettu opetus:

Erityismuodot, kuten musiikki ja liikunta. Oppilaaksiottoalueena on nykyisin koko kunnan alue.

Toissijainen hakija:

Oppilas, joka hakee muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun.

Palveluverkon suunnittelu

Väestöennusteiden mukaan oppilasmäärät ovat Hollolan kunnan alueella vähenemässä. Tämä vaikuttaa koulujen resurssien käyttöön ja oppilaaksiottoalueiden suunnitteluun. On tärkeää ennakoida nämä muutokset ja suunnitella oppilaaksiottoalueet siten, että ne vastaavat tulevaisuuden tarpeisiin.

Koulujen ylläpitokustannukset ja tarvittavat investoinnit ovat merkittäviä tekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon opetuksen suunnittelussa. Koulujen täyttöasteen optimointi auttaa varmistamaan, että koulutusresurssit käytetään tehokkaasti ja että kaikilla oppilailla on yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaaseen opetukseen. Koulutuksen laadun parantaminen ja yhdenmukaistaminen ovat keskeisiä tavoitteita, jotka tukevat kaikkien oppilaiden oppimista ja kehitystä.

Oppilaiden koulumatkojen turvallisuus ja sujuvuuden varmistaminen ovat tärkeitä tekijöitä oppilaiden hyvinvoinnin ja koulunkäynnin kannalta. Koulukuljetukset ovat merkittävä tekijä erityisesti alueilla, joilla välimatkat ovat pitkiä. Julkinen liikenneverkko toimii hyvin, mutta kuljetussuunnittelu on myös oleellinen osa oppilaiden sujuvan koulupäivän kokonaisuutta.

Palveluverkon suunnittelulla voidaan myös sujuvammin ohjata oppilaita siihen kouluun, johon kotoa on luonteva kulkusuunta ja johon koulukuljetuksen järjestäminen onnistuu tarkoituksenmukaisemmin. Tällä hetkellä Hollolan perusopetuksessa koululaiskuljetuksen piirissä on 925 oppilasta (20.09.2024), joka on n. 39 % ikäluokasta.

Yhden oppilaaksiottoalueen malli

Yhden oppilaaksiottoalueen malli voi edistää koulutuksellista tasa-arvoa, sillä se vähentää koulujen välistä eriarvoisuutta ja varmistaa, että kaikilla oppilailla on yhtäläiset mahdollisuudet päästä haluamaansa kouluun. Malli myös helpottaa oppilaiden sijoittelua kouluihin ja vähentää hallinnollista byrokratiaa. Se antaa kunnille enemmän joustavuutta oppilaspaikkojen jakamisessa ja resurssien kohdentamisessa. Voi auttaa lyhentämään oppilaiden koulumatkoja, kun oppilaat voidaan sijoittaa lähimpään kouluun ilman

alueellisia rajoituksia. Tämä malli voi edistää yhteisöllisyyttä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, kun oppilaat eri puolilta kuntaa käyvät samaa koulua. Hollolassa yhden oppilaaksiottoalueen malli mahdollistaisi kiinteistöjen tehokkaan käytön ja kuljetusjärjestelyjen suunnittelun.

Yhden oppilaaksiottoalueen malleja on käytössä mm. seuraavissa kunnissa: [Hämeenlinna](#), [Raahe](#), [Kouvola](#), [Imatra](#), [Hattula](#), ja [Orimattila](#).

3 PÄÄTÖSVAIHTOEHTOJEN VAIKUTUSTEN VERTAILU

NÄKÖKULMA:

KUNTALAINEN

vaikutuskohde

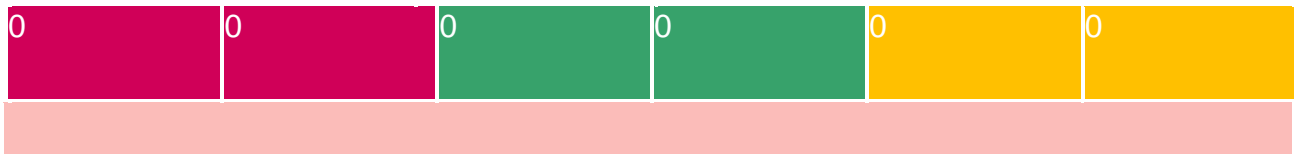
Terveys ja hyvinvointi
(Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki)

10 OPPILAAKSIOTTOALUETTA		5 OPPILAAKSIOTTOALUETTA		YKSI OPPLAAKSIOTTOALUE	
lyhyt aikaväli	pitkä aikaväli	lyhyt aikaväli	pitkä aikaväli	lyhyt aikaväli	pitkä aikaväli
0	-1	1	1	1	2
Voi parantaa hyvinvointia alueella, jossa palvelut ovat keskitettyjä. Vaikutukset voivat jakautua epätasaisesti eri oppilaaksiottoalueilla Koulumatkojen turvallisuus Harrastusmahdollisuudet					

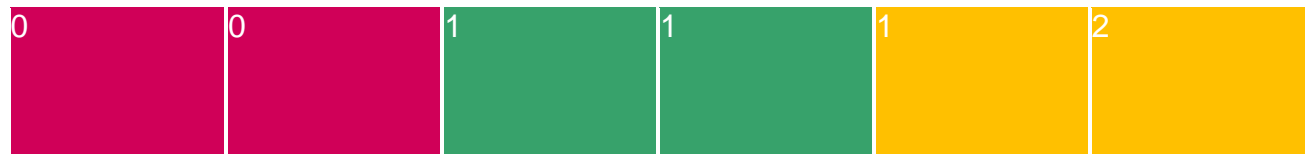
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

0	0	1	1	1	2
Alueiden erot (väestörakenne ja asutus, kulkumahdollisuudet, oppimisympäristöt) Palveluiden saatavuus Erityisopetustarpeet					

Tietoyhteiskunta-
taidot

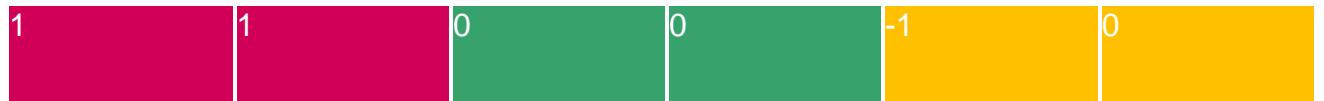

Palveluiden saata-
vuus, saavutetta-
vuus sekä digitaali-
nen esteettömyys

Palveluiden saatavuus (nuorisotyö, kuraattori, psykologi)
Kirjastopalvelut
Urheilupaikat ja -tilat
Digitaaliset välineet tukipalveluna

Lasten ja nuorten
ihmissuhteet

Vaikutukset yhteisöllisyyteen ja identiteettiin. Yhteisöjen välinen vuorovaikutus.
Osallisuus ja vaikuttamisen mahdollisuudet

Lasten ja nuorten mahdollisuus harrastaa tai viettää vapaa-aikaa

Koulumatkaan käytetyn ajan mahdollinen kasvu/vähentyminen (riippuen koulun sijainnista).
Suuremman kaupungin tarjoamat harrastusmahdollisuudet > oppilaalla mahdollisuus löytää omia kiinnostuksen kohteita vastaava laji/seura/ohjaus.

Lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Pienempien oppilasmäärien myötä yksittäisen opiskelijan vaikuttamismahdollisuus voi kasvaa.
Tiiviin yhteistyön mahdollisuus paikallisten toimijoiden kanssa.
Kiinnittyminen ja juurtuminen kotiseutuun voi kasvaa.
Vaikuttamisfoorumeita: oppilaskunnat, oppilasagentit, tukioppilaat, versot, välkäratoiminta
Yhteisöjen monipuolisuus.

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsella ja nuorella on oikeus tulla kuulluksi häntä itseään koskevissa päätöksissä.

Lasten ja nuorten turvallisuus tai turvallisuuden tunne

Koulumatkat, oppilasmäärät ja yhteisöllisyys.
Kotiseutu turvallisuuden tunnetta vahvistavana tekijänä.

Oppilaiden turvallisuuden tunteeseen liittyviä tekijöitä mitataan mm. valtakunnallisen kouluterveyskyselyn yhteydessä (tapaturmat, koulukiusaaminen, häirintä). Digiympäristön myötä uudenlaisia turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia tekijöitä.

Vaikutukset lasten ja nuorten perheiden aikuisiin ja perhearki

Oppilasmäärillä voi olla vaikutusta oppilaitoksen ja kodin väliseen yhteistyöhön ja tiedon kulkuun. Muutos mahdollisiin kyytitarpeisiin. Tukiresurssit yksilöllisen oppimispolun tukemiseksi

Vaikutukset lasten ja nuorten opetukseen ja koulunkäyntiin

Vaikutusta opintojen saavutettavuuteen ja yhteistyöhön sekä tiedonkulkuun nivelvaiheissa siirryttäessä. Olemassa olevien rakenteiden ja yhteistyöpolkujen hyödyntäminen ja kehittäminen pitkällä aikajännteellä. Yksilölliset oppimispolut ja monipuolinen opetustarjonta tukevat opintoihin kiinnittymistä ja opinnoissa suuntautumista.

YMPÄRISTÖ: Vaikutukset ympäristöön

Elinolot, liikkuminen, viihtyvyys, luonnon monimuotoisuus, ilmasto, maaperä, kaupunkikuva tai kulttuuri-perintö

Liikennepäästöt ovat suhteessa koulumatkan pituuteen. Joukkoliikennemahdollisuuksien hyödyt Joukkoliikenteen palvelutasoa on tarkasteltu kunnassa joulukuussa 2023.

**ORGAN-
ISAATIO JA
HENKILÖSTÖ:**

**Vaikutukset organi-
saation ja kuntakon-
sernin toimintaan**

Vaikutukset eri palveluihin (esim. varhaiskasvatus, nuorisopalvelut, koulutuspalvelut, liikuntapalvelut)

Yhteistyön toteuttaminen ja rakenteet:
Esim. Ruokapalvelut, kiinteistönhuolto, koulunuorisotyö, liikunta- ja urheilumahdollisuudet, kirjasto- ja tietopalvelut, IT-palvelut
Nykyisen yhteistyörakenteen ylläpitäminen ja kehittäminen.

Tietosuojavaikutukset

Oppilastietojen hallinta ja suojaus.
Tiedonkulun varmistaminen nivelvaiheessa.

**Muutokset johtamisjärjestelmään sekä toimivalta ja vastuunjako-
muutokset**

Hallinnolliset prosessit ja niiden jakautuminen, resurssien hallinta
Käytännön tietotaito ajantasaisen toiminnan ylläpitämisessä.

Organisaation tehtävien määrä, laatu ja menettelytavat

Kunnassa tarjotaan laadukas ja turvallinen kasvu ympäristö varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, joissa rakennetaan kunkin yksilöllisen opintopolun perusta.
Henkilöstön ja resurssien jakautuminen

Työtehtävät/-aika

Ikäluokat pienenevät, joka tuo muutoksen perusopetuksen oppilasmääriin.

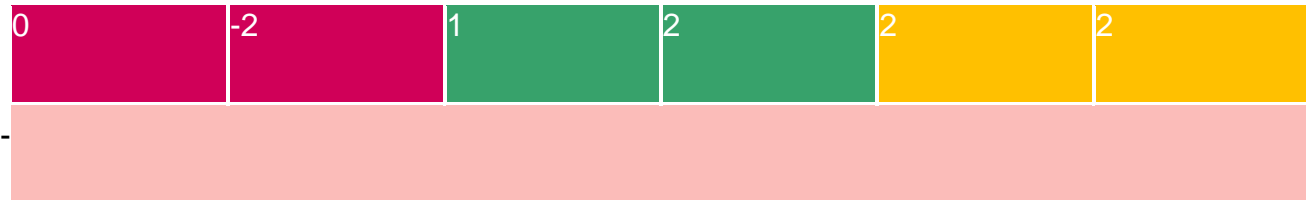
Henkilöstön koulutus /työkyky, hyvinvointi, turvallisuus, osaaminen ja yhdenvertaisuus

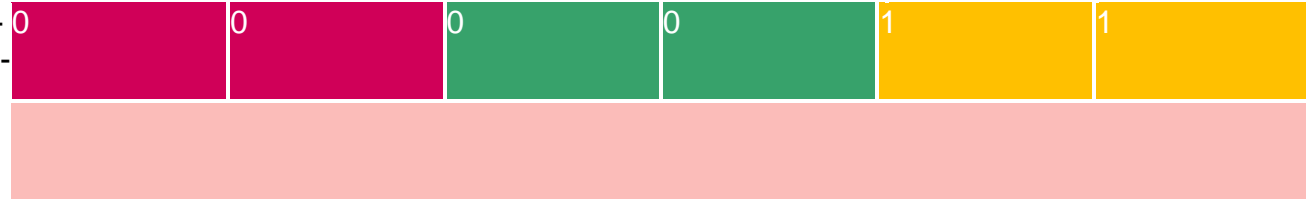
Nykyisen henkilöstön pätevyuden tarkastelu ja mahdollinen lisäkoulutus ja rekryointitarve.

Tukemalla opetushenkilöstön hyvinvointia ja työssäjaksamista, vai-
kutamme siihen, millä tavoin lapset ja nuoret tulevat kuulluksi ja
kohdatuksi kasvu ympäristössään.

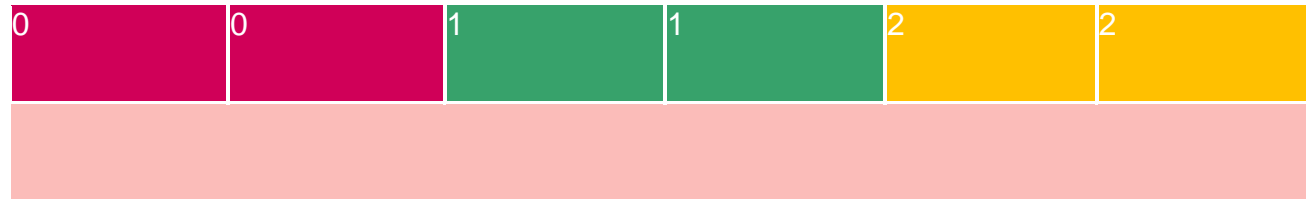
Organisaation raportointi-, viestintä-, tiedottamis- ja selvityselvoitteet sekä kielelliset velvollisuudet

Kumppanuudet: hyvinvointialue/kunta, järjestöt, yritykset ja yhteisöt

Opetus ja opetusjärjestelyt

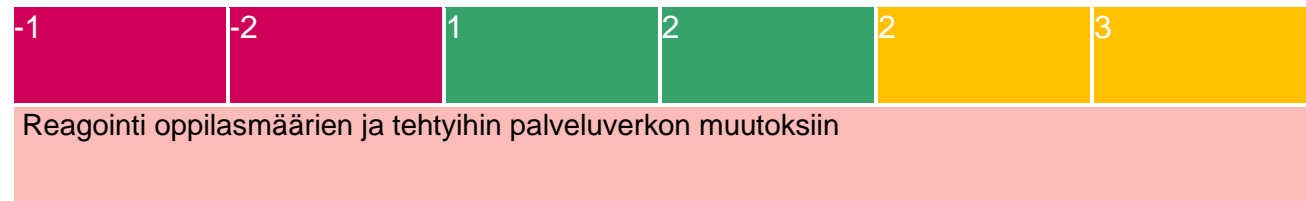

TALOUS:

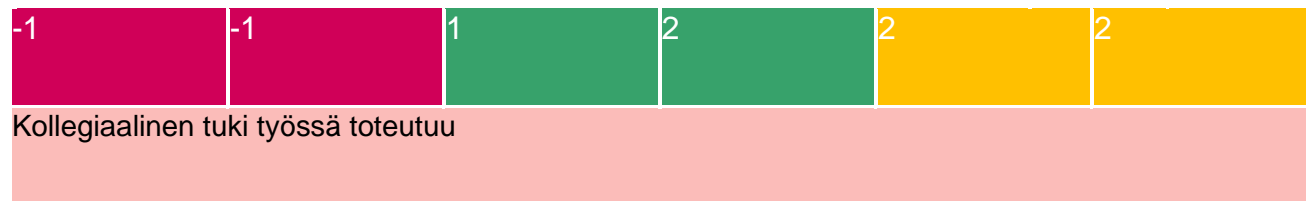
Taloudellisuus	-1	-2	1	2	2	3
	Tarkoituksenmukaiset ryhmät Koululaiskuljetukset					
Päätöksen linja suhteessa aikai- sempiin päätöksiin	-1	-2	1	2	2	3
	Koulujen lukumäärän muutos					

YHTEYS KUNNAN STRATEGIAAN: Millaisia yhteyksiä päätösehdotuksella on kunnan strategiaan?

Tasapainoinen kestävä talous

Haluttu työnantaja

4 YHTEENVETO

PÄÄTÖSVAIHTOEHTOJEN VAIKUTUSTEN VERTAILU - oppilaaksiottoalueiden lukumäärä - YHTEENVETO

NÄKÖKULMA	Vaikutuskohde:	10 OPPILAAKSIOTTOALUETTA		5 OPPILAAKSIOTTOALUETTA		YKSI OPPILAAKSIOTTOALUE	
		Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
KUNTALAINEN	Terveys ja hyvinvointi	0	-1	1	1	1	2
	Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo	0	0	1	1	1	2
	Tietoyhteiskuntataidot	0	0	0	0	0	0
	Palveluiden saatavuus, saavutettavuus sekä digitaalinen esteettömyys	0	0	1	1	1	2
	Lasten ja nuorten ihmissuhteet	1	1	0	0	-1	0
	Lasten ja nuorten mahdollisuus harrastaa tai viettää vapaa-aikaa	0	-1	0	0	1	2
	Lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet	0	-1	0	1	1	2
	Lasten ja nuorten turvallisuus tai turvallisuuden tunne	0	0	0	0	0	0
	Vaikutukset lasten ja nuorten perheiden aikuisiin ja perhearki	0	0	0	0	1	1
	Vaikutukset lasten ja nuorten opetukseen ja koulunkäyntiin	0	0	1	1	2	2
	YHTEENSÄ	1	-2	4	5	7	13

YMPÄRISTÖ	Vaikutukset ympäristöön	-1	-1	1	1	1	2
ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ	Vaikutukset organisaation ja kuntakonsernin toimintaan	0	0	1	1	1	1
	Tietosuoja-vaikutukset	0	0	1	1	1	1
	Muutokset johtamisjärjestelmään sekä toimivalta ja vastuunjakomuutokset	0	0	1	1	1	1
	Organisaation tehtävien määrä, laatu ja menettelytavat	-1	-1	1	1	2	2
	Työtehtävät/-aika	-1	-1	1	2	2	3
	Henkilöstön koulutus/työkyky, hyvinvointi, turvallisuus, osaaminen ja yhdenvertaisuus	0	0	0	0	0	0
	Organisaation raportointi-, viestintä-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet sekä kielelliset velvollisuudet	0	-2	1	2	2	2
	Kumppanuudet: hyvinvointialue/kunta, järjestöt, yritykset ja yhteisöt	0	0	0	0	1	1
	Opetus ja opetusjärjestelyt	0	0	1	1	2	2
	YHTEENSÄ	-2	-4	7	9	12	13

TALOUS	Taloudellisuus	-1	-2	1	2	2	3
	Päätöksen linja suhteessa aikaisempiin päätöksiin	-1	-2	1	2	2	3
	YHTEENSÄ	-2	-4	2	4	4	6
YHTEYS KUNTA-STRATEGIAAN	Tasapainoinen kestävä talous	-1	-2	1	2	2	3
	Haluttu työnantaja	-1	-1	1	2	2	2
	YHTEENSÄ	-2	-3	2	4	4	5
KAIKKI YHTEENSÄ		-6	-14	16	23	28	39

5 LOPUKSI

Lähikoulujen määräytymisessä korostuvat oppilaan kodin ja koulun välinen etäisyys sekä liikenneyhteydet kouluihin. Oppilaiden ohjaamisessa huomioidaan myös muodostuvien opetusryhmien koot.

Lähikouluksi voidaan määritellä myös kauempana oleva koulu, jossa oppilaan tuen tarpeet pystytään huomioimaan parhaiten. Näin voidaan tehdä esim. erityisen tuen päätöksen yhteydessä tai vaikka tilanteessa, jossa tarvitaan esteetön ympäristö.

Yhden oppilaaksiottoalueen mallissa suurimmalle osalle oppilaista lähikoulu määräytyy kuten ennenkin. Merkitystä muutoksella on esimerkiksi tilanteissa, joissa oppilas asuu kahden entisen lähikoulualueen rajalla. Oppilas voidaan ohjata siihen kouluun, johon kotoa on luonteva kulkusuunta ja johon koulukuljetuksen järjestäminen onnistuu tarkoituksenmukaisemmin.

Hollolassa toteutetaan joustavaa esi- ja alkuopetusta, jossa eskarit, ykkös- ja kakkosluokkalaiset toimivat yhdessä. Yhden oppilaaksiottoalueen malli mahdollistaa myös sen, että eskarista kouluun siirtyessään oppilas voi jatkaa samassa ryhmässä huoltajan niin toivoessa.

LÄHTEET:

Yhden oppilaaksiottoalueen kuntia

Hattula: <https://hattula.fi/wp-content/uploads/2023/05/Perusopetuksen-oppilaaksiottamisen-kriteerit-1.5.2023.pdf>

Hämeenlinna: <https://www.hameenlinna.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/perusopetus/koulupaikan-hakeminen/>

Imatra: <https://www.imatra.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus>

Kouvola: <https://www.kouvola.fi/ajankohtaiset/kasvatus-ja-opetus/lahikoulujen-maaraytyminen-on-jatkossa-entista-joustavampaa/>

Orimattila: <https://orimattilad10.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023340-4>

Raahe: https://www.raahe.fi/sites/raahe.fi/files/liitetiedostot/Kasvatus_ja_koulutus/oppilaaksiotton_periaatteet_2.pdf